

Beste leden en relaties,

Vastentijd.

De jaarlijkse vastentijd is begonnen. Sommigen van onze lezers zullen een askruisje gehaald hebben en wellicht staat het “vastentrommeltje” ook al klaar.

Ons oud HWR-lid Jaon Jansen schreef in 2009 in de Schééper over zijn herinneringen aan deze 40-dagentijd: “In de vastentijd die met Aswoensdag begon en duurde tot Paaszaterdag 12 uur 's middags, was het voor een ieder tussen de 21 en de 61 jaar verboden meer dan een volle maaltijd per dag te nemen. Vlees en/of jus mocht maar bij één maaltijd gebruikt worden. Verder werd van de mannen verwacht dat ze in de vastentijd niet rookten, geen cafébezoek pleegden en als ze verkering hadden alleen op halfvastenzondag het meisje of verloofde bezochten. Van de kinderen werd verwacht dat ze al hun snoepgoed dat ze in de vastentijd kregen, in het vastentrommeltje stopten om er zich met Pasen ziek van te eten”.

Wij hebben echter ons “snoeptrommeltje” met heemkundige nieuwtjes en wetenswaardigheden weer goed gevuld en er mag ruimschoots uit “gesnoept” worden. Veel leesplezier.

Bestuur en Werkgroep Communicatie.

Reusel Sport in de Vurstelling

HWR zet zich in om het Erfgoed van Reusel veilig te stellen voor de komende generaties maar houdt zich ook bezig met de huidige leefomgeving van onze burgers.

In beide doelstellingen past Reusel Sport perfect en om die reden hebben wij hen de mogelijkheid geboden zich eens in een andere omgeving te presenteren dan op hun sportpark.

In onze Vurstelling komt de lange geschiedenis van Reusel Sport in alle vormen voorbij in woord en beeld, inclusief de smeuge verhalen, prachtige foto's, prijzen, vlaggen, helden van weleer tot gouden schoen. Ook in de aangrenzende bibliotheek wordt de nodige voetbal-literatuur gepresenteerd, kortom, een belevenis voor jong en oud.

Reusel Sport in de Vurstelling is tot medio april te bezoeken in de Heemkamer in het gemeentehuis, ingang bibliotheek. Openingsdagen bibliotheek maandag t/m donderdag 13.00 tot 17.00 uur, vrijdag 10.00 tot 17.00 uur, zaterdag 10.00 tot 12.30 uur. Tijdens heemkunde ochtenden dinsdag 10.00 tot 12.00 uur.

VUT-ploeg van Reusel Sport op bezoek in de Vurstelling

Kort na de opening “Voetbal in Reusel” mochten wij al een aardige groep bezoekers begroeten die vanuit hun vereniging gehoord hadden over de tentoonstelling en daarvoor belangstelling hadden.

De VUT-ploeg, bestaande uit oud-voetballers, die allen gespeeld hebben bij Reusel Sport en deels vergezeld werden door hun partner, kwam met kennis van zaken de situatie in de Heemkamer beoordelen.

In een zeer vriendschappelijke ambiance werden alle tentoongestelde attributen nauwkeurig bestudeerd en, afgaande op de geslaakte kreten, bleek wel dat het resultaat enorm gewaardeerd werd.

Het is voor onze vrijwilligers van de Werkgroep Heemkamer een enorme opsteker om op de gekozen en ingeslagen weg verder te gaan.

De Canon van de Kempen

De samenstellers van de Canon van de Kempen (allebei oud Reuselnaren), Wim Lavrijsen en Toon Schellens, zullen op 3 maart a.s. het “startschot lossen” voor de onthulling van hun project. Een bijzonder moment voor allen die belangstelling hebben voor de geschiedenis van onze Kempen.

De Canon van de Kempen is een verzameling historische onderwerpen van onze streek die belangrijk genoeg zijn om aan volgende generaties door te geven. Het is een waardevolle regionale aanvulling op de Canon van Nederland.

De Canon bestaat uit items, vensters, die uitzicht bieden op historische bezienswaardigheden. Voor wie dieper wil graven, via zogenoemde doorkijkjes kom je terecht bij korte beschrijvingen waarin bepaalde aspecten uit het hoofdverhaal worden toegelicht

Veel regio's en gemeenten hebben een eigen canon met als doel de eigen geschiedenis dichterbij te halen. Zo ook de Canon van de Kempen met 50 highlights uit de geschiedenis van Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden en hun diverse kernen.

Het belooft een zeer interessante presentatie te worden door de samenstellers en dat is hen wel toevertrouwd.

Nieuwe site voor Rijksarchief België

Goed nieuws voor doorwinterde genealogen en al wie op zoek wil gaan naar sporen van zijn of haar voorouders in België. De nieuwe website met de genealogische bronnen van

het Rijksarchief België staat online. De zoekrobot omvat ruim 38,6 miljoen geboorte-, doop-, huwelijks-, overlijdens- en begrafenisakten evenals de tienjarige tafels voor heel België.

Met dit nieuw genealogieportaal wil het Rijksarchief in de eerste plaats het genealogisch onderzoek faciliteren in 28.527 parochieregisters (tot 1796) en 36.780 registers van de burgerlijke stand (vanaf 1796), zowel gedigitaliseerde originelen als microfilms. Daartoe werd een nieuwe interface ontwikkeld die een snellere raadpleging en een vlottere weergave mogelijk maakt én waarmee je akten kan downloaden.

Alle bronnen zijn gratis raadpleegbaar via <https://genealogie.arch.be>

Het tijdschrift Devotionalia

Met het verschijnen van nummer 242 van het periodiek voor verzamelaars van devotionalia is het doek gevallen voor dit blad waarvan veel verzamelaars hebben genoten.

Het is erg jammer dat een belangrijk stukje erfgoed van de katholieke volksdevotie hiermee verdwijnt.

Dank aan de eindredacteur Tony Vaessen en al zijn medewerkers voor de jarenlange informatie en onderhoudende verhalen.

Spoorwegmuseum ontsluit collectie Tweede Wereldoorlog

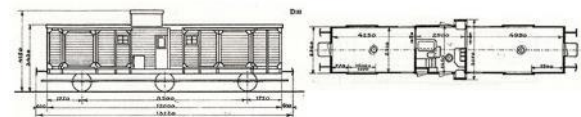
Het Spoorwegmuseum in Utrecht heeft een collectie objecten uit de periode rond de Tweede Wereldoorlog gedigitaliseerd en online toegankelijk gemaakt. Het gaat om ongeveer tienduizend foto's en objecten over de mobilisatieperiode, bezettingsjaren, bevrijding en wederopbouw (1939-1960).

Het Spoorwegmuseum vertelt het verhaal van de spoorwegen in de oorlogsjaren sinds enige tijd in

de permanente exposities "Beladen Treinen" en "Kinderen van Versteeg". De eerste expositie gaat specifiek over de rol van de spoorwegen bij de deportaties van Joden, Roma en Sinti. In de andere tentoonstelling wordt het algemene verhaal verteld van de NS in de Tweede Wereldoorlog, met speciale aandacht voor de spoorwegstaking. Voor deze twee presentaties werd eerder al een deel van de WOII-collectie onderzocht, beschreven en online gepubliceerd.

De deelcollectie van het Spoorwegmuseum die nu online staat, geeft inzicht in de wijze waarop NS tijdens de oorlog functioneerde. De foto's van de bevrijding en wederopbouw laten daarnaast zien welke rol de NS speelde bij het herstel van het goederen- en reizigersvervoer na de oorlog.

Bagagewagen NS 4088 werd ingezet bij de Jodentransporten.

De collectie bevat slechts enkele objecten die expliciet verwijzen naar de deportaties van Joden, Roma, Sinti, tewerkgestelden, politieke tegenstanders en krijgsgevangenen die NS voor de Duitsers uitvoerde. Dat heeft volgens het museum onder meer te maken met het feit dat het voor personeel streng verboden was om tijdens de bezetting foto's te maken van militair

gevoelige zaken. In de deelcollectie zijn dan ook helemaal geen foto's met betrekking tot de omstreden transporten gevonden.

De collectie is op de museumwebsite geplaatst (<https://bit.ly/3kgvjTM>) maar kan ook geraadpleegd worden via www.oorlogsbronnen.nl een landelijk netwerk van oorlogscollecties.

Uit de bibliotheek van de HWR

Liederen en dansen uit de Kempen.

Auteur: Harrie Franken.

Dit boek, een uitgave van Brabants Heem uit 1978, is deel 6 uit de reeks Kulturhistorische verkenningen in de Kempen.

Het is een verzameling, zoals de titel aangeeft, van liederen en dansen uit de Kempen, waarbij de grens met onze zuiderburen niet als obstakel gehanteerd wordt. Harrie Franken de auteur/verzamelaar wordt breed erkend als muzikant en verzamelaar van deze folkloristische kennis. Hij had destijds ook een vaste rubriek in de Kroniek van de Kempen.

Het boek begint met een 50 pagina's lange inleiding over de bronnen en achtergronden van de verzamelde liederen.

De bijna 500 daarna volgende liederen beginnen steeds met de melodie gevolgd door de tekst van de coupletten. De teksten en muziek zijn door Harrie verzameld bij (oude) kempenaars. Dit betekent wel dat hij in een aantal gevallen iets heeft moeten doen met eventuele verschillende versies. Dit geeft hij in de inleiding ook duidelijk aan.

Degenen die nog een beetje bekend zijn met de volksmuziek uit de jaren 70. zullen veel teksten en liederen herkennen uit het repertoire van Dommelvolk en RK De Veulpoepers BV om nog maar niet te spreken over de vele Vlaamse folkgroepen uit die tijd.

Uit het HWR archief

Zelfmoord Gerardus Aarts

Proces Verbaalboek Reusel [16 augustus 1866]

Aan den Heer Officier van Justitie bij de Arrondissements Regtbank te Eindhoven.

Op heden den 16e augustus 1866 des namiddags om twee uren is voor ons Burgemeester der gemeente Reusel verschenen Jan Mollen, landbouwer oud 37 jaren wonende te Reusel, welke mij heeft verklaard dat Gerardus Aarts, zijne zwager oud 55 jaren landbouwer te Reusel, was overleden, waarop ik hem vraagde welke ziekte hij overleden was, waarop genoemde Jan Mollen langzaam antwoorde dat hij het niet goed wist, waarop ik hem vraagde of hij den man dan niet gezien had en toen mij antwoorde dat zijn beenen bloed waren volgens zegge van zijne vrouw van den zolder gevallen

was, toen heb ik genoemde Jan Mollen gelast om het lijk ongehindert te laten liggen, dat ik met een Doctor zouw komen zien, daarna heb ik burgemeester den Heer Schoenmakers, doctor te Bladel, onmiddellijk door den veldwachter laten halen om de lijkschouwing te houden, en hebben wij Burgemeester, Doctor en veldwachter ons er naar toe begeven, aldaar in huis gekomen en bevonden den vrouw van den overledenen in den hoek van den haart, daarna heb ik Burgemeester haar gevraagd waar haren overleden man was en zij antwoorde dat die in zijn bed lag, waarna den Heer Schoenmakers zich bij den overledenen op het bed begaf en tot schouwing overging, maar door de duistere ligging niet genoegzaam kon onderzoeken, gelaste voornoemde Doctor om het lijk van het bed af te halen, hetwelk onmiddellijk gebeurde, en aldaar bevond dat G Aarts een blauwe ring om den hals had, waarop genoemde Doctor verklaarde dat dien ring veroorzaakt was door een touw, met den welke hij hem had verhangen en dat dit de oorzaak van zijn overlijden was, hierna heb ik Burgemeester aan zijne huisvrouw Maria Adams gevraagd hoe en wanneer zulks had plaats gehad, en verklaarde mij dat zij des voormiddags in het veld had gewerkt en tegen den middag tehuis kwam en terwijl hare man een weinig ziek was naar het bed ging zien en hem al daar dood vond hangende aan een touw welk zij had doorgesneden, en een weinig bloed uit zijne mond op zijn beenen was gevallen hetgeen wij Burgemeester, Doctor en veldwachter in die hoedanigheid hebben bevonden.

De Burgemeester.

Verborgten Verleden 2023

Wat hebben de gebroeders Anker, Carice van Houten, Daan Schuurmans en Lilliane Ploumen gemeen met elkaar? Zij ontdekken allen hun familiegeschiedenis in het komende seizoen van het populaire tv-programma 'Verborgten verleden'. Experts van het CBG, Centrum voor familiegeschiedenis deden weer het nodige onderzoek. Dat leverde een stamboom op in de vorm van een kwartierstaat en werden uiteraard bijzondere bronnen weer verzameld.

Vanaf 19 februari kun je weer kijken naar acht zoektochten van bekende Nederlanders naar de

bijzondere verhalen in hun familiehistorie. Het CBG | Centrum voor familiegeschiedenis geeft je zoals altijd na afloop van de uitzending waardevolle tips voor je eigen onderzoek en informatie die de uitzending niet haalde.

In de reeks Verborgten verleden van 2023 zie je de volgende acht bekende Nederlanders.

- * Aflevering 18 februari: De gebroeders Hans en Wim Anker
- * Aflevering 25 februari: Carice van Houten
- * Aflevering 4 maart: Lilliane Ploumen
- * Aflevering 11 maart: Daan Schuurmans
- * Aflevering 18 maart: Dione de Graaff
- * Aflevering 25 maart: Joep van Deudekom
- * Aflevering 1 april: Joke Bruijs
- * Aflevering 8 april: Edson da Graça

Voorjaarsstudiedag NBAG

Op zondag 26 maart 2023 organiseert het Noord-Brabants Archeologisch Genootschap, in samenwerking met

Brabants Heem, de archeologische voorjaarsstudiedag met als thema "Pioniers en opponenten - verschillende inzichten in de archeologie".

Een vijftal zeer deskundige sprekers waaronder Johan Biemans zullen u onthalen op een aantal zeer boeiende archeologische onderwerpen.

Het programma wordt tijdig bekend gemaakt op de website <http://www.nbag.nl>

Nieuwsbrieven

Deze maand ontving het HWR secretariaat diverse nieuwsbrieven van collega verenigingen. Deze zijn hier te lezen:

Nieuwsbrief Kempenmuseum De Acht Zaligheden – januari 2023: <https://bit.ly/3Y2fsNi>

Nieuwsbrief Erfgoedvereniging Dye van Best – januari 2023: <https://bit.ly/3loiuFM>

Nieuwsbrief BHIC – januari 2023: <https://bit.ly/3loc0GS>

Nieuwsbrief Brabanders en hun Taal – januari 2023: <https://bit.ly/3YWg9ca>

Nieuwsbrief Regionaal Archief Tilburg – januari 2023: <https://bit.ly/3EwIRrK>

Nieuwsbrief HSK De Achtzaligheden – januari 2023: <https://bit.ly/3IsoCNe>

Nieuwsbrief Erfgoedhuis Veldhoven – januari 2023 – <https://bit.ly/41nrW4E>

Nieuwsbrief CBG | Centrum voor familiegeschiedenis – januari 2023: <https://bit.ly/3IP4Qga>

Nieuwsbrief Brabants Heem – februari 2023: <https://bit.ly/3EsPOVN>

Nieuwsbrief Brabants Erfgoed – februari 2023: <https://bit.ly/3m1a13w>

Nieuwsbrief Heemkunde de Heerlijkheid Oirschot – februari 2023: <https://bit.ly/3XSWEQm>

Mededelingenblad Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard – februari 2023: <https://bit.ly/3L5rvmG>

Nieuwsbrief heemkundekring Amalia van Solms Baarle-Nassau/Hertog – februari 2023: <https://bit.ly/3SsxreC>

Nieuwsbrief Erfgoed Brabant – februari 2023: <https://bit.ly/41ISrHH>

Nieuwsbrief Heemkundekring Tilborch – februari 2023: <https://bit.ly/3XWsgV2>

Heemkunde Werkgroep Reusel heeft ook een facebook pagina. Je kunt ons vinden op: <https://www.facebook.com/heemkundereusel>

Wil jij onze Nieuwsbrief ook regelmatig ontvangen stuur dan een email naar secretaris@heemkundereusel.nl

Ook voor afmeldingen mailen naar secretaris@heemkundereusel.nl

Deze HWR nieuwsbrief en oudere afleveringen zijn terug te lezen in een archief op onze website: heemkundereusel.nl/nieuwsbrief.html

“De gulden middenweg”

Als gekozen wordt voor de gulden middenweg, kiest men in een (conflict)situatie niet voor de uitersten maar gaat men voor een tussenvariant. Vaak wordt dit beschouwd als een harmonisch model.

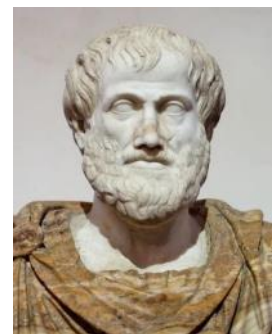
Het woord ‘gulden’ duidt in deze uitdrukking niet op onze oude munteenheid, maar betekent hier ‘gouden’. De uitdrukking belandde ergens in de zeventiende eeuw in onze taal. Destijds was ook wel sprake van de gulde middelmaat.

In de politiek of bij loononderhandelingen op de werkvloer wordt geregeld gekozen voor de gulden middenweg. Bij CAO-onderhandelingen staan werkgevers en werknemers bijvoorbeeld geregeld tegenover elkaar. De werknemers pleiten dan voor een flinke loonverhoging terwijl de werkgevers op de rem trappen. Zij zien de loonkosten liefst niet al te veel stijgen. Nadat de twee partijen hun eisen hebben geuit doen beiden vaak wat water bij de wijn en treffen ze elkaar ergens in het midden.

Aristoteles

Het fenomeen ‘gulden middenweg’ (aura mediocritas) is ontleend aan de Griekse filosoof Aristoteles. Een groot deel van de filosofie van deze beroemde wijsgeer draaide om het vinden van evenwicht (en dus een gulden middenweg) tussen twee uitersten. Bijvoorbeeld in de staatsvorm, waarin een evenwicht gevonden moet worden tussen oligarchie en democratie.

De denker stelde verder dat elke deugd voortkomt uit twee ondeugden en op die manier een eigen ‘gulden middenweg’ vormt. Dapperheid ligt bijvoorbeeld tussen roekeloosheid (te veel) en lafheid (te weinig) in.

Buste van Aristoteles

Vrijgevigheid is een middenweg tussen verkwisting en gierigheid, zelfrespect ligt tussen ijdelheid en zelfvernedering, gematigdheid tussen ongevoeligheid en losbandigheid en bescheidenheid ligt dan weer tussen schaamteloosheid en verlegenheid. De gulden middenweg leidt volgens Aristoteles naar een harmonieuze persoonlijkheid, die aan de basis staat van een gelukkig leven.

De Romeinse dichter Quintus Horatius Flaccus was een groot pleitbezorger van de gulden middenweg en de rustgevende middenmaat.

Bron: Historiek